

[CONSTANTIJN HUYGENS (DEN HAAG)]
AAN BÉATRIX DE CUSANCE [ANTWERPEN]
31 DECEMBER 1653
5322

Samenvatting: Huygens betuigt zijn medeleven naar aanleiding van het overlijden van Gaspar Duarte. Hij zal Béatrix niet vergeten.

Door Béatrix de Cusance beantwoord op 28 januari 1654 (5327A).

Primaire bron: Den Haag, Kon. Bibl., Hs. KA XLIX dl. 2, p. 517: afschrift (autograaf), al ontbreekt het dan gebruikelijke opschrift 'Copie.'. De tekst is echter zonder aarzeling en zonder doorhalingen geschreven.

Vroegere uitgaven: Jonckbloet 1882, nr. 28, p. 22: onvolledig (<Le joli papier ... les beaux accords>).

— Worp 5, nr. 5322, p. 192: onvolledig (<Le joli papier ... les accords>, <au dessus des ... on l'abbreuve>), rest samengevat.

— Huysman 2006, II, pp. 27-28: volledig.

— Huysman & Rasch 2009, nr. 23, p. 257: volledig, met Nederlandse vertaling (pp. 111-113).

Namen: Antoine Brun; Francisca Duarte; Diego Duarte; Utricia Ogle.

Plaats: Parnassus (= de familie Duarte in Antwerpen).

Glossarium: accord (akkoord); musique (muziek).

Transcriptie

À Madame la Duchesse de Lorraine.

Ultimo anni 1653.

Madame,

Le joli papier de musique que Vostre Altesse a voulu faire passer par la maison mortuaire du pauvre Sieur Duarte pour m'estre rendu, me sert d'un tesmoignage bien évident du gracieux souvenir que Vostre Altesse daigne se conserver de moy, et de ma sottie passion pour les beaux accords. Je luy en rends graces très-humbles, et la supplie de croire, que je ne la perds point de veue, que j'accompagne partout sa personne et sa fortune de mes meilleurs souhaits, qui ne seront point à repos, que je ne sache une fois Vostre Altesse établie, et au-dessus des orages qui continuent d'agiter son vaisseau.

Celuy qui vient de tomber sur ce beau mont Parnasse à Anvers m'a touché de mesme qu'a Vostre Altesse, qui, je m'asseure, voudra continuer la grace de son amitié envers les héritiers qu'elle a tousjours tesmoignée au défunct, comme véritablement ils le méritent. Trois d'entre eux qui m'avoient faict la faveur d'une visite de 15 jours, furent à leur retour accueillis de ce désastre inopiné. Ainsi vont les affaires du monde, Madame, ainsi le fiel succède au miel et, comme la roue tourne, ainsi le miel au fiel, ce que Vostre Altesse doibt se représenter pour sa consolation, après tant de fiel dont on l'abbreuve.

Je prie Dieu de luy en laver la bouche bientost et, dès la nouvelle année où nous entrons, aveq autant de zèle que j'en ay à luy faire veoir par tous les services de mon pouvoir, que je suis à toute espreuve etc.

À l'heure que j'escris l'on me rapporte que le pauvre Monsieur l'Ambassadeur Brun agonize, et malaisement passera ceste nuit. Autre desplaisir à Vostre Altesse, qui, à mon advis, y perd un serviteur affidé.

Vertaling

Aan mevrouw de hertogin van Lotharingen.
31 december 1653.

Mevrouw,

Het aardige blaadje muziek dat u mij via het sterfhuis van de arme heer [Gaspar] Duarte heeft willen doen toekomen, dient mij als overduidelijk bewijs van de vriendelijke herinnering, die u zich verwaardigt jegens mij te bewaren en jegens mijn dwaze harstocht voor de mooie akkoorden. Ik ben u daarvoor nederig dankbaar en verzoek u te geloven, dat ik u beslist niet uit het oog verlies en dat ik overal uw persoon en uw wedervaren vergezeld laat gaan van mijn beste wensen, die geen rust zullen kennen, vóórdat ik weet dat u zich ergens heeft gevestigd en aan de stormen bent ontkomen die voortdurend uw boot doet schudden.

Het onweer dat zojuist die mooie berg Parnassus te Antwerpen teisterde heeft mij, evenals u getroffen. Ik ben er zeker van dat u de genade van uw vriendschap jegens de overledene zult willen doen voortduren jegens de erfgenamen, aangezien deze dat waarlijk verdienen. Drie van ¹hen, die mij de eer aandeden van een twee-weeks bezoek, werden bij hun terugkeer ontvangen met deze onverwachte ramp. Zo gaan de zaken op deze wereld, mevrouw, zo volgt het bitter op het zoet, en, aangezien het wiel draait, volgt zo het zoet op het bitter, hetgeen u zich tot troost voor de geest moet brengen na het vele bittere, waarmee men u overstelpt.

Ik bid God dat Hij spoedig het bittere uit uw mond spoelt, en wel, vanaf het nieuwe jaar dat wij binnengaan, met evenveel ijver als ik zal betonen om u met alles wat in mijn vermogen ligt, te bewijzen dat ik bij iedere beproeving ben, enz.

Op het ogenblik dat ik dit schrijf, deelt men mij mede dat de arme heer ambassadeur [Antoine] ²Brun in doodsstrijd verkeert en deze nacht maar moeilijk zal doorkomen. Een nieuwe teleurstelling voor u, die naar mijn mening in hem een trouwe dienaar verliest.

1. Onder hen zeker Diego (Jacques) en Francisca Duarte (zie Huygens aan Utricia Ogle, 15 september 1653, (5310). Als derde wellicht Leonora, dan wel Gaspar Duarte jr.

2. Antoine Brun (1600-1654), vanaf 1649 Spaans gezant te Den Haag.
